

TOT DE TOTI

BOA REVISTA DEB INSTITUT D'ARAN

DESEMBRE 2014 N.11

D.L. L 852-2010

Auem començat un nau cors damb naudetats: eth Bachibac, eth TEI, projectes, illusions... Mès i a causes que contunhen, coma era revista deth centre, que ja arribe ar onzau numèro.

Ja veiratz que ven plia d'informacions, imatges, e fòrça activitats des escolans. Per açò, maugrat que, quan deisham un an semble que sigue eth moment de hèr intencions, promeses, e projectes; non volem auançar sense guardar entà darrèr e veir que tot ei possible mercès ara collaboracion de toti. Per açò voi dedicar aguest espaci a arregraïr as escolans, professors e famílies per acompanyar-mos un còp mès.

Collaboradors

Clara Aldea, Jaime Almansa, Carmen Almeida, Laura Ané, Ramon Balcells, Jordi Boix, Oriol Bonet, Miriam Boya, Lourdes Bruna, Carla Cadima, Anna Campàs, Neus Canals, Joan Carabias, Alguer Ciurana, Olga Ciutat, Pau Correa, Sofia Criado, Victòria Currubí, Eugènia Delgado, Jèssica Domínguez, Álvaro Escobar, Marcos España, Clara Fernández, Carles Fuentes, Laura Gili, Carla González, Miguel Ángel Gorrachategui, Beatriz Henríquez, Albert Hernández, Pablo Herrera, Sergio Hinojosa, Rafa Iglesias, Luis Lanza, Eva Madrid, Lisbeth Mamani, Alba Manero, Lidia Martín, Fabi Medán, Marc Montes, Davinia Montesinos, Marc Morató, Anna Mosteirín, Albert Ortega, Marc Pascual, Cristian Pena, Marc Pérez, Guilhèm Puyol, Ariadna Riu, Ariadna Rodríguez, Anne Rodríguez, Anna Sala, Alejandro Sánchez, David Santana, Josep Anton Sanz, Aleix Sardà, Xavi Sastrada, Miquèu Segalàs, Ernest Serra, Manel Serrabona, Brandon Triñanes, Cristian Turmo, Marta Vilas, Kevin Vila, Gerard Villadelprat, Ainhoa Vivancos, Rubén Vivancos.

Fotografia portada: Mariano García

Correccion: Miquèu Segalàs e Anna Sala

ERA CATEDRAU

Aguest trimèstre a estat intens, com ei abituau. S'a realizat un esfòrç important entà continuar melhorant era imatge deth Centre. Eth consens mostrat en un des darrèri Conselhs Escolars ei mòstra clara de qu'era comunitat desire centrar-se enes punts que mos unissen entà continuar auançant coma collectiu.

Pendent aguest periode s'an implementat projectes de futur coma eth Bachibac, era Tutoria

Entre Iguais entara melhora dera conviuença, e eth programa de Reciclatge en collaboracion damb eth Conselh Generau d'Aran.

Tanben s'an iniciat es passi entà implantar eth nau modèu de FP duau, qu'aurà de compdar damb era complicitat des empresaris deth territòri, e que presumiblement melhorarà significativament er índex d'insercion laborau entre es joeni.

Iniciam tanben eth procès entà entrar en Xarxa d'Excellència laguens deth modèu europèu EFQM, que mos permeterà de trabalhar en interaccion dirècta damb es melhors escòles europèes.

Eth professorat trabalhe, es familhes atien, es institucions balhen supòrt... e totun, en aguest encastre teoricament idillic mos trapam que i a personas que ven eth "vas miei uet"... Totes es opinions an cabuda, e tot ei obviament melhora, mès arribadi en aguest punt, m'agradarie d'explicar-vos era parabòla, dilhèu dejà coneishuda per bèri uns de vosati, des "tres obrèrs e era Catedral":

Explique ua antica istòria qu'un senhor passejaue per un terren plen de calhaus. Luenh vedec tres obrèrs que trabalhauen de valent. Damb pas tranquil s'apropèc enquia a on èren, e quan arribèc apròp deth prumèr obrèr, eth senhor demanèc: Qué ei çò que hès? Devant dera question er obrèr li responec de mala encòlia: Que non ac ves?, botge pèires damb aguesta calor sofocanta que non me dèishe ne respirar! Damb tot açò que què,

sonque me ven de gust reposar-me!

Eth senhor continuèc, insatisfèt damb era responsa, de cap ath dusau obrèr e hec era madeisha question. Eth dusau obrèr, alavetz, responec: Mès, que non ac ves?, sò aciu picant pèira, damb aguesta calor, e guanhant-me un sòu!

Eth senhor decidic de persutar per darrèr còp, e pensèc anar entath tresau obrèr. Alavetz, repetit era madeisha question qu 'auie formulat abans as auti dus. Eth tresau obrèr, devant dera

question responec: Mès, que no ac ves?, sò aciu picant pèires, e bastint era catedrau mès meravelhosa deth mon!

Agarrant era parabòla des obrèrs reclama que mos artu-rem en camin, e que damb serenor, guardem e gaudim damb perspectiva de tot çò qu 'auem hèt coma collectiu. Er Institut d 'Aran da responsa as demanes deth territòri.

Ei de toti e entà toti, e pr 'amor d 'açò, e per dessús de tot, mos cau seguir trebalhant per inclusion e coesion de toti es escolans dera nòsta societat aranesa. Aguest ei eth màger exit, e eth melhor resultat que podem obtier coma entitat, e coma societat. Aguesta ei era nòsta " *Catedrau* "... Aguest exit non l 'auem podut bastir (ne lo poderam seguir bastint) solet coma escòla, a requerit dera complicitat absoluta des institucions, e dera collaboracion des families.

Cau didé 'c explicitament, ei un modèu social de benestança peth qu 'auem apostat fèrma-ment ath long es ans. Ua apòsta clara per ua escòla publica e de qualitat, luenh d 'espacis privadi que sonque afavorien situacions d 'elitisme e de segregacionisme social.

Manel Serrabona Mas
Director der Institut d 'Aran

Vielha, 9 de deseme de 2014

INFORMACIONS DES DEPARTAMENTS

Gessuda tà Sant Bertran de Comenges

Eth dia 7 de novebre es alumnes de dusau de bachillierat anèrem a visitar Sant Bertran de Comenges, ua poblacion francesa famosa pera sua magnifica catedral. Aprofitèrem eth viatge entà visitar tanben es Grotas preistoriques de Gargas, en Aventignan.

Arribèrem tath torn des dètz deth maitin e visitèrem era catedral de Santa Maria, situada ena part mès nauta deth pòble, des d'a on i a ues vistes espectaculars. Ena glèisa podèrem veire un impactant òrque ena entrada e en centre un còr damb cagires de husta talhades a man; e finalment, ua des causes que mès mos shautèc siguec eth claustre. Dempús de visitar Sant Bertran visitèrem es Grotas de Gargas, ues còves qu'an 27000 ans d'antiguitat e a on es preistorics deishèren uns dibuïhs impresionants qu'a ué en dia encara podem apreciar. Aquestes grotas son ues des còves damb mès mans pintades de tota Euròpa, en podem trapar mès de 200. Totes aquestes mans an ua particularitat: que les fauten quauquidits. Eth guida mos condèc que non se sap eth perquè d'aguest hèt, e que existissen diuerses ipòtesis, entre es quaus era mès acceptada ei qu'es dits se trapauen encongits per heired. A mès, tanben veiguèrem gravats e pintures d'animaus fòrça interessants.

Gargas ei constituït per dues còves qu'actuaument trobam unides de forma artificial. Son dues còves totaument disparièras. Ua ei nauta e estreta e la hègen a servir coma santuari, en tot qu'era auta ei baisha e ampla, e la hègen a servir entà viuer.

Quan acabèrem era visita anèrem tath musèu des còves qu'a daurit hè pòc de temps. Eth musèu ei impressionant e totaument interactiu. Podèrem conèisher en profunditat er origen des còves e des sòns abitants, descorbir secrèts des còves e jogar a diuersi jòcs arqueologics. Ua des causes que mos agradèc fòrça siguec que podèrem hèr era nòsta pròpia man digitau.

Tornèrem tà casa fòrça contenti peth dia que auem passat. Mos agradèc molt de visitar e aprèner causes qu'a uem ath costat de casa e que molti no coneishèim.

Experimentant en laboratori

En laboratori de Física e química es alumnes de 3au dera ESO auem realizat practiques de laboratori.

Hérem uns experiments, que consistiren en utilizar diuerses techniques de separacion.

En prumèr lòc, separèrem ua mèscia d 'aigua damb sable damb eth metòde de filtracion.

En segon lòc, separarèrem ua barreja d 'aigua damb sau e òli damb eth metòde de decantacion, que se base ena diferenta densitat des components dera mèscia.

Entà acabar evaporarèrem era aigua damb era ajuda d ' un bèc Bunsen e atau recuperar era sau dissòlta en forma de cristalhs de NaCl solids.

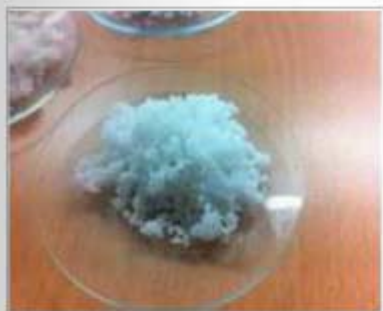
A mesura qu 'anàuem realitzant es techniques, anotàuem toti es resultats en guion de practiques entà, finaument, calcular eth % de productes recuperadi.

" Siguec ua experiència agradable apropar-se ara vida des científics. "

Jaime Almansa.- 3au A

Carmen Almeida.-3au A

ES COLORS DERA TARDOR

Quan arribe era tardor, eth paisatge canvie de color, trapam arbes de huelha caduca, que perden es huelhes, e d' auti de perennes que les conserven.

Es huelhes an es pigments necessaris

entà captar era lum solara que permetrà

her era fotosintesi. Aguesti pigments

son substàncies lipidiques de diferents

colors segontes era longitud d' ona que

capten. Es clorofilles, per exemple, son

verdes pr' amor que absorvissen era

lum vermelha e era blua, e reflectissen era verda. Es carotens son aurions, iranges e marrons,

e es antocianines vermelhoses.

Era majoria des huelhes son verdes pr' amor qu' a n' més clorofilla e es auti pigments son em-

mascaradi. Quan es dies comencen a èster mès cuerti, e es ores diàries de solei disminueis-

sen, era quantitat de clorofilla tanben. Per tant, pèrden eth color verd caracteristic des huelhes

e surten es colors carateristics e tan polits dera tardor.

Separem ara es pigments que trapam enes huelhes...

Trituram es huelhes e higem alcohol de 96°

Filtram es huelhes

Hèm ua cromatografia entà separar es pigments

Auetz vist es colors que i a enes nostes montanhes?

Se voletz contemplar-les, passatz ara pagina que seguís...

Jesica Domínguez

Aguestes fotografies son bères ues qu' an hèt alunnes de quatau dera ESO.

Guilhèm Puyol

Jesica Domínguez

Eugènia Delgado

Anne Rodríguez

Anna Mosteirín

Marc Montes

Eugènia Delgado

Laura Ané

Anne Rodríguez

Carla González

Anna Mosteirín

Cristian Turmo

Sabetz qu'en centre auem un fotograf qu'a ua des sues fotografies en Musèu d'Istòria Naturau de Londres?

En Marc Montes ei un alumne de quatau dera ESO, aguesta ei una petita descripcion qu' a hèt d' eth madeish:

Qu' era fotografia s' age convertit en un estil de vida entà jo, a estat pr' amor deth mèn pair. Des de ben petit è estat fòrça relacionat damb era natura. De hèt, aprení abans a bramar qu' a parlar.

A compdar des sèt o uelit ans comencè a acompanyar ath mèn pair quan anaue entara montanha a hèr fotografies e sonque me limitaua a observar e a apréner dia a dia eth comportament des animaues e com cau actuar entà apropar-se-i çò de mès possible sense espantar-les.

Eth mèn començament coma "fotograf" siguec pendent un viatge tà Kènia e Tanzània en an 2011. Dempús d' aqueth exotic viatge pera sabana africana, è aprenut fòrça sus era fotografia e sus es abitudes des animaues, qu' ei çò de mès important, pr' amor que sense aguesti darrèri coneishements, ei impossible d' arténher ua bona fòto, o simplement apropar-se ada eri.

Des de que sò capable d' anar solet entara montanha entà hèr fòtos, e auut tres prèmis internacionaus, un des quaus ei eth prèmi de fotografia mès prestigiós a nivèu mondiau. De totes manèras, er objectiu deth mèn pair e eth mèn non ei pas de guanyar prèmis, senon d' immortalizar moments unics e disfrutar dera montanha e des animaues que viuen en era.

MARC MONTES 4au A

Era entrevista: Marc Montes

As pensat contunhar en mon dera fotografia?

Òc, pr' amor qu' ei ua causa que me shaute fôrça e que me balhe era possibilitat de viuer d' era.

Qué pretenes transméter damb es tues fòtos?

Non preteni transméter arren, hèsqui fòtos pr' a mor que me shaute.

Damb quina freqüência gesses a hèr fotos?

Depen dera sason der an, per exemple quan es cèrvis bramen procuri anar-i cada dia.

T' agrade hèr fotos solet o en companhia?

Entà anar tà lòcs mès perilhosi coma quan vau a hèr fòtos as isards preferisqui anar acompanyat, mès se non ei eth cas, m' estimi mès anar solet ta hèr es causes coma jo vol.

Quina ei era fòto que mès t' agrade des que tu as hèt?

Era d' un milà reiau

As beth lòc que t' agrade en especiau entà hèr fòtos?

Non, mès si que trapi lòcs mès boni, que intenti mantier en secret.

De ben segur que tamb es **colors** dera **tardor** es fòtos de toti es nòsti
fotografs son encara, s' ei possible, **plan** **milhors**!

SETMANA DERA SCIÈNCIA 2014

Coma cada an era Fondacion Catalana entara Recèrca e era Innovacion organize era Setmana dera Sciència damb er objectiu de divulgar eth trabalh des scientifics e poder desvelhar interès pera sciència deth public en generau.

Aguest an 2014, se celebrèc entre es dies 14 ath 23 de novembre e eth nòste centre i participèc laguens des actes d'eth "Dia dera Sciència enes escòles" que consistís en un centenar de charrades-collòquis que se hèn en tot eth territòri de Catalonha, adreçades tar alumnat de 4au dera ESO e Bachillerat e a cargue d'investigadors e divulgadors qu'ensenhen e expliquen eth sòn trabalh. En nòste Institut s'i hec ua session d'experiències scientificques de caire divulgatiu a cargue de Carles Fuentes Pagés (*professor de Física e Químic deth nòste pròpi centre*) qui a participat en diferenti certamens de sciència e recentament a demorat finalista e a obtengut eth premi AGORA en certamen internacional Ciència en Acció.

CFGM ESPÒRTS

Es alumnes deth Grau Miei passèrem dues setmanes intensiues ena Hipica Terraferma de Lhèida, a on en tot combinar era practica e era teoria aprenèrem fòrça causes deth mon des shivaus. En aguesti dies tanben auèrem temps de léser entà practicar jòcs de net, slack line...

Lidia M.

PTT VAL D 'ARAN

Aguest an auem començat damb fôrça nauetats en curriculum: s ' an doblat es ores de matematicas, e comunicacion, s ' introdusissen ues ores d ' anglés, e se refôrçen es continguts deth mon laborau e der entorn sociau. Contunham damb eth perfil d ' oficina, vendes e atencion ath públic, a on tanben s ' an aumentat es ores dera part comerciau e de vendes entà poder auer un certificat professionau d ' aguesta part.

Çò que non a cambiat, ei era esséncia deth cors: preparar-se entath mon laborau en tot reforçar tanben es continguts basics e mielhorar er autoconeishement, era autoestima e era confidança damb un madeish pr ' amor que toti es escolans que vien son boni tà bèra causa.

Son 9 persones en grop, toti diferenti, toti tamb era sua istòria, toti tamb eth sòn caracter, es sues aficions, es sues preferéncias, es sues manies, es sues peculiaritats, es sues fortaleces e es sues febleses, mès toti tamb un potenciau entà desvolopar. Pendent aguest cors auran eth temps de descorbir eth sòn valor e auer ua auta oportunitat entà contunhar es sòns estudis, es que volguen. Es professors sonque auram d ' acompanyar-les e guidar-les entà que tot aguest procès pogue amiar-se a tèrme, damb molta paciència, estima, persisténcia, flexibilitat e ath madeish temps fermesa e coheréncia.

Tot er equip de professors deth PTT vos anime entà encarar eth pròpleu trimèstre tamb molta fôrça.

PTT Val d ' Aran 14-15

"Totí portam un gèni laguens. Mès se jutges a un peish pera sua abilitat entà pujar a un arbe, se passarà cò que li quede de vida pensant qu'ei un pèc." **Albert Einstein**

Mos podetz seguir en:

Facebook: www.facebook.com/pages/PQPI-PTT-Val-dAran/240453692697665

ESPÒRT ADAPTAT E DISCAPACITAT

S'enten per espòrt adaptat aqueres activitats fisiques o esportives que son susceptibles d'acceptar modificacions entà que i poguen participar es persones damb discapacitats psiquiques, fisiques o sensoriaus.

Totes aquestes activitats apòrten ua lista plan longa de beneficis as persones discapacitades, mès ua des mès importantes, ei er augment dera autoestima e donques de retruc milhores ena sua qualitat de vida.

Es escolans deth Cicle Superior d'Animacion d'Activitats Fisico-esportives a trauès dera matèria Discapacitat e Espòrt Adaptat trabalham a partir d'espòrts e jòcs adaptadi damb quauq'uns des usatgèrs d'ADDA (Associacion Discapacitadi D'Aran) entà mèter en practica tot aquerò qu'aprenem enes classes. Aquesta experiéncia a hèt qu'a fòrça se les i rebotjen emocions e sensacions que jamès auien experimentat.

Entà poder conèisher d'aures experiéncias d'aquest encastre, eth passat dia 5 de novebre, es escolans deth cicle formatiu de grad superior d'animacion d'activitats fisicoesportives, anèrem a visitar "Casa nostra" en Sudanell (Segrià) e eth Centre de dia Sorligué de Lhèida, toti dus dera fondacion ASPROS.

Era jornada se dividic enes següentes activitats:

- Visita ath centre "Casa nostra" de Sudanell, se tracte d'un centre fòrça gran a on mos demorauen bèri uns usatgèrs deth centre damb l'Anna Fillat (coordinadora dera activitat fisica d'Aspros). Mos dividiren en grops de 4 escolans der Institut d'Aran e 3 usatgèrs de "Casa nostra", a on eri mos auien premanit ua petita gimcana entà conèisher toti es espacis e cornèrs deth sòn centre (Servici de Teràpia Aucupacionau, Servici Aucupacionau d'Integracion, aules entà talhèrs, gimnàs, sala multisensoriau, uart e granja, ASPROSART...).

Mès tard, tàs 13 o. mos tornèrem a trapar toti en camp de fòtbòl entà practicar 3 espòrts adapta-di (criquet, tir damb arc e quilhes catalanes).

Pera tarde, visita ath centre Sorigué de Lhèida, se tracte d " un centre de dia entà persones damb discapacitat. Aquilu mos demoraue Carme (directora deth centre) e bèri uns des usatgèrs. En Sorigué tanben hèrem espòrt adaptat damb eri. Poirièm destacar eth tricicle coma er espòrt que mès mos cridèc era atencion.

Se vos interesse saber mès des sòns projèctes podetz entrar en ua des sues planes web:

www.aspros.cat

www.asprosart.cat

Laura Gili Horna

ASSOCIACION ESPORTIVA

Es gojats e gojates que participen enes activitats esportives dera AEE, gaudissen de poder gèsser a jogar e divertir-se en tot practicar espòrt damb d'auti joeni esportistes dera rèsta de Lhèida e comarques deth Pirinèu, damb un resultat fòrça satisfactòri e damb fòrça desir de tornar a repetir era experiéncia. Açò hè qu'activitats coma eth bàdminton e eth tennis taula s'assoliden e i age mès participaires cada an. De nau es esportistes deth AEE demostrèren ua excellenta actitud e un bon nivèu enes fases intercomarcaus d'espòrt escolar e amassades damb d'auti instituts coma eth de Tremp.

Ath delà deuant der impuls e creishenta activitat laguens dera AEE des seccions de bàdminton e tennis taula, ja se preparen mès trobades e competicions pendent aquest cors 2014-2015, damb intencion de preparar era competicion finau provinciau d'escolans que se dispute coma cada an a finau de cors en Lhèida.

VISITA ARA CENTRAU IDROELECTRICA

Eth diuendres 14 de novebre es alumnes de tecnologia industriau de primèr de bachilierat visitèrem era centru idroelectrica de Vielha. Era possibilitat de conéisher des de laguens ua des centraus productores d'energia electrica mos ajudèc fôrça entà ampliar es nòsti coneishements teorics que comprenen aquest tipe d'energia renovabla.

Era visita durèc dues ores pendent es quaus vedèrem es tres sales mès importantes dera centru: arrodehs (turbines), generadors e era sala de contraròtle. Tanben mos mostrèren es exteriors dera installacion a on podèrem veir es transformadors monofasics, e era connexion ar Hilat de transport der hilat Electric Espanhòl.

Eth totau des centraus dera Val d' Aran dan ua potencia de 255MW. Ena Val d' Aran auem dus tipos de centraus, es d' aigua fluent o de barratge. Aigua fluent: Vielha, Benós, Bossòst. Barratge: Arties, Toran, Pònt de Rei.

Acutament eth contròl dera produccion s' a mie a tèrme des de Lhèida a trauèrs dera teleregulacion per tal de produsir en cada moment era energia que se demane. Atau quan ei de besonh molta generacion era centru d' Arties, que ei era centru de capçalèra, se met en foncionament e arrossègue as autes tres centraus d' aigua fluent.

Arregraïm a Endesa, e en especiau ath senhor Ramón Feixa, que responec totes es nòstes qüestions.

Coraument, er alumnat de 1er de Bachillerat científic-tecnologic.

ES ALUMNES DE 1èr DERA ESO PARTICIPEN EN UA GRANA INICIATIUA SOCIALA.

Un an més, coma boni participants dera beròia labor sociala dera MARATÓ DE TV3, es alumnes de 1èr dera d'ESO der Institut de Segondària d'Aran, an realizat uns diboishi fòrça beròis sus es malauties deth còr e que compdaue damb era collaboracion de toti es companhs de cada grop classa. Aguesta activitat ei entornejada en concors "Pinta la Marató". Demorem entà veir se quauque grop de primèr son es guanhadors o finalistes deth concors. Eth prèmi ei ua estància en ua aubèrja ua dimenjada, entà tota era classe, mès cau demorar enquiath 14 de Deseme que ges ena television catalana e se hè eth recompde de vòts des diboishi.

Çò de mès important de tota aguesta activitat ei saber que i a persones damb desparières malauties deth còr qu'ac passen fòrça mau e que tamb ua petita contribucion de cadun de nosati podarien minimitzar aquera situacion.

ER INSTITUT D'ARAN RECICLE

Enguan des deth Departament de Sciéncias der INS d'Aran s'a decidit començar a hèr recuelhuda selectiva de lordères: papèr e envasi. Eth departament de Mèdi ambient deth Conselh Generau d'Aran mos a facilitat es contenedors de papèr e envasi entà tot er INS e mos harà ua charrada conscienciadora sus eth besonh d'arremassar selectivament era lordèra entà toti es corsi.

Nosati, es escolans dera Optativa de Coneishement deth mèdi naturau, auem estat es encar-gats de plaçar es contenedors en totes es classes der INS e espacis comuns, d'explicar en totes es classes çò que pretenem e demanar ajuda enes amassades de delegats entà que mos faciliten un shinbau eth trebalh. Cada dijaus entara ora de OAR (Optativa de coneishement de mèdi naturau) arremassam eth papèr e envasi de totes es classes en qué es contenedors son plei e les vam a tirar enes contenedors que i a deuant der INS. Abans d'anar-la a tirar, la pesam, ja que volem saber quina quantitat de papèr e envasi recuelhem setmanaument, entà dempús poder hèr grafiques comparatives. Pensam que hèm un prètzhèt fòrça important, pr'amor que jamès en aquest institut s'auie reciclat ne papèr ne envasi.

Entà acabar vos vam a dèder com ac auetz de hèr:

En contenedor blu (papèr) cau tirar : papèr, revistes, carton, diaris, cartolines.....

En contenedor auriò (envasi) cau tirar: brics, envasi de iogurts, boètes, bosses de plastic, ampolhes d'aigua, papèr d'alumini...

Demoram que tota era comunitat educativa der INS d'Aran prengue consciéncia de com ei d'important que seleccionem era lordèra que hèm, que'n hèsquem cada còp mens e que, se la podem reutilizar, ac hèsquem, eth nòste planeta mos ac arregrairà.

En resum: APLIQUEM ES TRES R (RECICLAR, REDUSIR E REUTILIZAR)

Escolans dera optativa de Coneishement deth mèdi naturau de 1èr ESO

TUTORIA ENTRE IGUALS (TEI)

Un programa de convivència escolara

Comence eth cors 2014-15, nauí escolans qu' arriben des escòles de primària i s'incorporen ar Institut. S' inície era integracion a un nau entorn físic, un nau sistèma escolar damb mès professorat, damb dinàmiques, normes e exigéncias disparièras, nauí companhs. Enquia ara èren es grani dera escòla e ara son es petiti der Institut. Tot açò en un moment clau ena vida dera persona, era entrada formau ena adolescència, damb es cambis pròpris dera pubertat.

Aquest pas supause cambis fòrça importants entàs escolans, tant a nivèu social, personau com academic. Se tracte d' un moment en qu' es escolans pòden èster mès vulnerables. Per tot açò, sorgís eth programa TEI, qu' a com objectiu melhorar era integracion escolara e trabalhar per ua cultura dera escòla inclusiva, entara Patz e era no-violència, en tot desvolopar relacions entre iguals mès satisfactòries.

Eth programa partís deth principi que totes es personas auem eth DRET d' èster ben tractades e eth DEUER de tractar ben as auti.

En aquestes edats ei mès probable qu' es joeni se comuniquen melhor damb es sòns iguals. Fòrça còps es madeishi companhs son mès capaci de detectar era violència en etapes inicials qu' es professors e es auti adults.

Com se desvolope eth programa TEI ?

-Es escolans de 3au dera ESO tutorizen as escolans de 1èr dera ESO. Aquesti escolans ja an rebut ua formacion entà èster tutors.

-S' organizen espacis de trobada entre es escolans de 1èr e de 3au dera ESO pr' a mor de facilitar era comunicacion.

Es prètzhèts des tutors e tutores son:

Dar informacion sus eth foncionament deth centre

Non utilizar era violència entà resòler es conflictes

Previer er assetjament escolar

Facilitar eth procès d' integracion des escolans en 1èr dera ESO en Institut

Què s'ha de fer quan hi ha un conflicte?

En cas de conflicte força cops son es propis escolans es primers en detectà 'c. S'es escolans caren, s'inicie era cadia deth silènci qu'autorize totes aquestes conductes (assetjaments, mautractaments, abusi ...). Çò que nosati pretenem ei trincar era CADIA DETH SILÈNCI. Eth joen comunique ath sòn tutor eth conflicte, aquest intente parlar damb er alumne/a qu'a provocat eth conflicte e damb eth sòn tutor, en cas de non resoler-se era situacion se comunique as coordinadors deth Programa TEI que son es professors.

ESCAMBIS

ÉCHANGE INSTITUT D'ARAN- DIDIER DAURAT

UNE SUPER JOURNÉE À PYRÉNÉES HÔI

RAFTING SUR LE GAVE DE PAU!

SPÉLÉOLOGIE, UN APRÈS-MIDI SOUS TERRE!

UNE JOURNÉE EN MONTAGNE, NATURE, ANIMAUX, PAYSAGES ET UNE LONGUE MARCHE JUSQU'AU LAC!

VISITE DES GROTTES DE NIAUX!

LES VIEUX MÉTIERS EN ARIÈGE!

UN DÉPART TRISTE. ON SERAIT BIEN RESTÉS PLUS LONGTEMPS!
MERCI À NOS CORRES! ON VOUS ATTEND EN DÉCEMBRE AU VAL D'ARANI!

ÉCHANGE INSTITUT D'ARAN/ DIDIER DAURAT

Jeudi 6 novembre, les élèves de 1er et 2^{on} de l'Institut d'Aran ont fait leur première sortie pour l'échange avec le C.E.S Didier Daurat à Saint Gaudens.

Le matin, on a formé les binômes, les élèves se sont présentés.

Puis, escalade. On a fait 20 parcours sur le mur. En haut de chaque parcours, il y avait une expression en français ou en castillan. Ensuite, il fallait trouver comment on disait dans l'autre langue.

L'après-midi, on est allés au cinéma. On a vu le film d'Astérix et Obélix, mission Cléopâtre. Première journée en France, premier contact avec les correspondants!

En février, on les attend pour aller à Montgarri en raquettes.

À très bientôt! Et merci pour la journée!

Intercanvi lingüístic Institut d'Aran i Woodstock Union High School

Aquest és el segon any que l'Institut d'Aran s'embarca en el projecte d'un intercanvi lingüístic amb un institut dels Estats Units: el Woodstock Union High School.

Enguany un total de 15 alumnes, previ procés de selecció, van participar de l'experiència lingüística i personal que suposa. Vam sortir el dia 4 de setembre i van passar uns 20 dies als Estats Units.

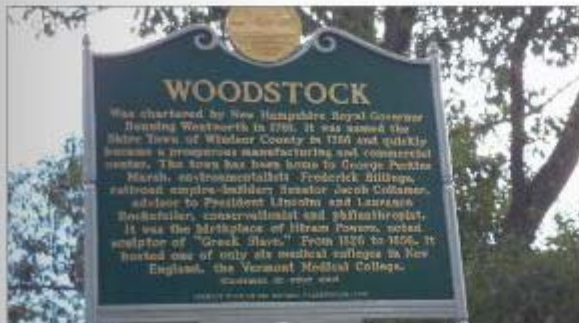
Després de moltes hores de viatge (Vielha- Barcelona, Barcelona- Philadelphia, Philadelphia- Boston, Boston- Woodstock) per fi vam arribar al nostre destí. Les famílies ja ens esperaven a l'institut i com arribarem molt tard cada

alumne va anar amb la seva família. Al dia següent, a l'institut ens van organitzar per la nostra estada. Per començar ens van fer una visita per les instal·lacions i més tard van distribuir els alumnes en diferents classes a les que haurien d'anar durant els 20 dies d'estada. Un exemple d'aquestes classes podrien ser: "band", "world Religion", "English", "forestry", "journalism", "World Literature", "American Literature", "Studio Art", "Spanish", "Guitar", "Drawing", "horticulture", "physical Education"...

A part d'anar diàriament a classe els caps de setmana també fèiem activitats juntament amb els alumnes "correspondants" i les seves famílies. Entre d'altres, aquestes activitats van ser: un pícnic a un llac, visita al Marsh Billings National Park per saber més coses sobre Woodstock i els seu interès i passió per la natura. Vàrem visitar The State House a la capital de l'estat, Montpelier. La fàbrica de gelats de Ben and Jerry's i visita a la ciutat de Boston.

També vam poder gaudir de la experiència d'un ball de institut tal i com surt a les pel·lícules. Va ser a l'institut d'un altre poble, Rutland, que també tenien un intercanvi amb alumnes de Pont de Suert i ens van convidar.

L'últim dia el vam dedicar a classe de cuina. Els alumnes dels Estats Units ens van ensenyar a fer "Cupcakes" i nosaltres els vam ensenyar a fer truita de patates. Tot això ho vam menjar més tard a una barbacoa que ens van oferir tot just abans de marxar.

Tot plegat, la experiència ha estat molt positiva tant a nivell lingüístic ja que els alumnes han pogut aprendre a relacionar-se en llengua anglesa i a veure com els parlants nadius utilitzen la seva llengua en diferents situacions sinó també a nivell personal. Els nostres alumnes han conegut una altra cultura i altres maneres de fer, han pogut enriquir-se amb la vivència de veure la manera acollidora i senzilles de fer dels americans.

ESCAMBI OCCITAN

Es dies 12, 13 e 14 de noveme de 2014 auec lòc er “Escambi occitan”, entre er institut de Vielha, per part dera Val d’Aran, er institut Bagatelle, de Sant Gaudenç, en Cominges e er institut dera Isla de Baish, en Gèrs (Gasconha tolosana).

Damb era intencion de promocionar era relacion, en lengua occitana, entre estudiants e professors des dus costats dera termièra, es professors Nicolau Rei-Bèthvéder, dera Isla de Baish e Joan Pau Ferré, de St. Gaudenç, prepausèren a Miquèu Segalàs e Lourdes Espanya, professors d’occitan

-aranés der Institut d’Aran, de realizar ues trobades entre es escolans damb era intencion de repetir-les cada an a compdar d’ara.

Per part deth nòste Institut, sigueren 11 es escolans de primèr de bachilhèr umanistic que participèren en aguest primèr escambi occitan e, amassa damb es professors Carmen Roy e Miquèu Segalàs, mos desplaçèrem, primèr entà St. Gaudenç, a on visitèrem er Institut de bachilhèr “Bagatelle”, dempús entà Tolosa, a on Nicolau Rey mos guidèc en diuèrses visites (Casa d’Occitània, Capitòli, glèisa de Sant Sernin...) e, eth madeish dia 12, arribèrem ena Isla de Baish, localitat a miei camin entre Tolosa e Aush entà sopar e dromir ath cant deth lac.

Eth dia 13 lo passèrem en Aush, caplòc dera Gasconha, a on se mos ensenhèc tota era vila antica, era Catedral, e auèrem ua recepcion ena “Sala des Illustres” der Ajuntament.

Eth dia 14 siguec dia de classe. En Institut dera Isla de Baish assistìrem toti a diuèrses classes: d’occitan, per part de Nicolau Rey, d’espanhòu e d’anglés en tot escambiar punts de vista sus es sistèmes d’ensenhament nòste e d’eri. Aquera madeisha tarde deth dia 14 ja tornèrem entara Val.

Non cau dider qu’era recebuda en toti es lòcs a on anèrem siguec exquisita. Auèrem recepcions per part des Bailes dera Isla de Baish e d’Aush. Tanben per part de personas deth Conselh Generau de Gèrs. Parlèrem damb es directors e professors des dus Instituts. En definitiua, sigueren tres dies intensi, mès divertits e fòrça profitosi entà toti.

Ath delà d'aguestes experiéncias, çò que cau destacar ei era percepcion que se n'emportèren es nòsti escolans de qu'er aranés non ei sonque embarrat ena Val d'Aran e qu'Occitània comence uns quilomètres mès entà naut de Pònt de Rei. Vederen ua realitat fòrça mès ampla de çò que bèri uns imaginauen, e ac comentèren. Viueren tres dies exclusivament en occitan sense cap de problèma d'intercomprenença. Parlèren aranés aqui delà sense cap de mistèri e escotèren dues autes variants occitanes sense pòur. Non ei un viatge ben aprofitat?.

En mes d'abriu o mai que ven, seràn eri es que mos vieràn a veir aciu, en nòste Institut e coneisheràn eth nòste parçan. Sajaram de corresponer-les damb era madeisha qualitat e interès qu'eri.

Miquèu Segalàs

Professor d'occitan-aranés Institut d'Aran

CORAU INSTITUT D' ARAN 14-15

Un an més era Corau der Institut comence a entonar es sues prumères nòtes.

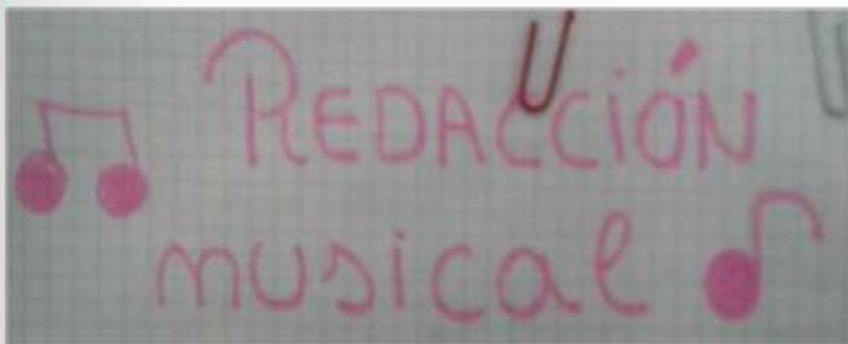
Es assagi son tostemp ena ora der esbarjo, es deluns entà 1er e 2au dera ESO e es dimèrcles entà 3au e 4au.

Ei ua agropacion dubèrta a toti es escolans deth Centre. E non a requisits d 'accès, sonque eth hèt qu 'es participants disfruten cantant.

Aguest cors mos plantejam un gran projècte. Participaram, per 5au an consecutiu, ena " Trobada de Corals de Catalunya " que se celebrarà en abriu en Cervera . Per aquerò ja auem començat a premanir es cançons deth cant collectiu.

Tanben participaram de manèra activa enes actes der Institut, coma es diuèrsi hestivaus e en acte de graduacion der Institut.

Era musica ei ua hònt de vida, a traués d'era se pòt expressar tot. En ua cançon pòs trapar era alegria, tristor, pòurs, inquietuts,... ei un còctel de sentiment, servit en nòtes musicaus.

Era musica ei eth parlar qu'abans aprenem. Quan neishem te canten entà dromir, coma era mia mair, era me cantaue bères cançons coma "A dormir mi niña" e "Estrellita dónde estás".

Es mèns prumèri joguets sigueren musicaus e ues des mies prumères oracions eren petiti tròç de cançons qu'e s mens pairs me solien tararejar.

Entà jo, era musica ei ua lengua que jamès morirà, perquè sense musica non i aurie alegria, ne se poirien animar es hèstes.

ALBA MANERO 2on A

RETALHS DE PREMSA

Lo Jornalet publica dins la sua edicion deth 18 de novebre un article deth nòste escambi.

Lo podètz tanben consultar en linha :

<http://www.jornalet.com/nova/4307/prumer-escambi-de-liceans-araneses>

Prumèr escambi de :
www.jornalet.com/nova/4307/prumer-escambi-de-liceans-araneses

Actualitats
Dimars, 18 de novembre de 2014, 09h00

Prumèr escambi de liceans araneses

3 comentaris

Deu 12 au 14 de novembre, en quinzenat d'araneses vengon en Cornèrg e en Gasconha Tolosana. Aquelles liceas de 1è e 2è ans que participon a un escambi de jòis a l'invicita d'òs professors d'occitan Nicolau Rei Bèthveder, Isidre de Barch, Joan Pau Ferrer (Cènt Gaudeng) e Mayu Segau (Jai d'Aran). Començat en l'an passat, aqueth escambi de la Gasconha aranesa sembla de prenguer, benlèu pr'amor de la sua originalitat. D'efèit, tot aqueth escambi de jòis se hè en occitan en tot estar interessat.

Le 12 de novèm, los liceans araneses s'almòrben prumèr Sant Gaudeng, en aqueth locobus pòs jòis occitanistas d'òs Nicolau Bèthveder. Pòs se rànjon a Tolosa en descobrison l'Òstal d'Occitania, la Capèla, l'Òstal d'Arcebat, Sant Estève e Sant Sarnh. Le 13 de novèm vegon Aish d'ab la complicitat de G. Rosella e visiton la Maison Agèla e la Musèu Campanon de l'illa de Reish. Le divendres 13 de novèm, era la jornada d'integracion au l'òstal Jòis Sarnh de l'illa de Barch en los jòis araneses participon aus diferents corsos e pòdon compreguer lo foncionament d'un l'òc plan efèient deu l'òc.

Aqueth darèra jornada es la de la recepcion a la mara, en la mala L. Ibarra haas l'arrib, plan bèthveder eth de far un devis en gascon. Si de ierar que totas las nòrdinas vòs se hajan en occitan. L'escambi pr'amor de l'occitania l'occitania de l'occitania M. A.M. Gaudeng, rethèth l'apòs de la comuna de l'illa de Barch que prengon en raga ua bona part de las etòs deu araneses. Si de notar la politica occitanista d'aquesta vilòta de la Gasconha Tolosana pr'amor que son exemples deu l'òc.

En finis, ethor araneses que le CD tant esperat deu l'òc d'occitan de l'illa de Barch, enregistrat a Barcelona d'ab la cantana aranesa Aish Sarn, sentit en decembre que veng.

Nicolau Rei Bèthveder

3 comentaris

Publicitat sus Jornalet

Lo Temps

Briançon 3 5
Caers 3 10
Carcassona 4 10
Clarmont-Ferrand 5 12

Pagariàs per legir lo Jornalet?

Opinion

78/dec/2014
JOAN-MARC LECLERCQ
Hèm un jòc qu'èntan?

15/dec/2014
DOMERGUE SUMIEN
QUESTIONS DE LENGA OCCITANA
De l'occitan fentasma a l'occitan viu

ALEX E ALBA PARLEN DETH BACHIBAC

Manel, Alexandru y Alba

Manel González es director del IES d'Arco, el único centro de educación secundaria de la UE d'Arco. González nos explica cómo son los estudiantes actuales de su centro, cómo son los alumnos de primer curso de la facultad de Derecho y de la Facultad de Ciencias de la Salud.

Oferta educativa innovadora y de calidad

Manel, director del IES d'Arco, nos explica cómo es la oferta educativa de este centro.

Manel: Actualmente la oferta de Educación Secundaria comprende el Ciclo Formativo de Grado Medio de Administración y Gestión, el Ciclo de Grado Medio y Superior de Deportes, Artes y Oficios, con el IES d'Arco (Instituto de Educación Profesional) que ofrece cursos de Grado Medio y Superior de Artes y Oficios, el IES d'Arco (Instituto de Educación Profesional) que ofrece cursos de Grado Medio y Superior de Artes y Oficios, y los cursos de Grado Medio y Superior de Artes y Oficios. Además, ofrecemos programas de atención a la diversidad, en los que tenemos como prioridad el IES, un plan de mejora para aquellos alumnos de primer curso de ESO y los que les cuesta mantener el ritmo y los que necesitan una atención para que alcancen las competencias necesarias en su formación académica.

¿Qué proyectos están en marcha en

el centro?

Este año estamos con tres nuevos proyectos: el Bachibac, la Formación Profesional Dual y el programa de formación entre iguales. El Bachibac es el proyecto más importante, se trata de la posibilidad de estudiar Bachillerato con una titulación doble: el español y el Baccalauréat francés. Es un hecho más vivo y ofrece más recursos que otros centros de educación secundaria. Además, da la posibilidad de acceder a universidades francesas como la de Toulouse. Los alumnos que acaban el Bachibac pueden acceder directamente a las universidades españolas, sin pasar por la PAU.

El FP Dual es una formación profesional integrada totalmente en el mundo empresarial, el alumno, en sus prácticas laborales, gana experiencia y los empleadores los valoran más que los que están en el centro.

Manel: El bachibac tiene a cabo su formación dentro de la propia empresa, y esto permite que el estudiante vea el perfil del alumno y del futuro trabajador. Se trata de generar una lista de trabajo. Luego, la formación entre iguales (TEI), está vinculada a la ESO. Consiste en otorgar un tutor de tercer curso a los alumnos de primer curso, pero que recibe un trabajo de tutoría y acompañamiento del alumno del primer curso. El objetivo es evitar situaciones de no integración o exclusión.

¿Por qué escoger estudiar el Bachibac?

Alba: Cuando me ofrecieron la posibilidad de hacer el Bachibac dije, ¿qué qué? No, pero después me explicaron que entre estudios nos podían dar una titulación en francés y que nos daban la posibilidad de ir a otros países. Me encantó porque así todo me vale, porque aquí empezamos en primero, y me da

una buena opción porque además de tener acceso a las universidades de Catalunya y el resto de España también me da a las francesas. Te da más oportunidades y opciones.

¿Cuál ha sido la experiencia con el Bachibac?

Alexandru: Después de la oferta de orientación que hicimos a final del curso pasado donde nos explicaron que había un nuevo proyecto que ofrecía doble titulación me dije: "voy a hacerlo, voy a hacerlo". Si puedo tener las dos titulaciones y escoger universidad en los dos países, es algo que me da muchas ganas. Voy con los amigos y con familia, porque creo que con ellos voy a ir mejor. Me gusta mucho. Ahora a falta de probarlo porque en algo que nunca puedo pensar en dejar, con un poco más de esfuerzo se puede conseguir. Y para trabajar, es una puerta más que se te abre.

G ag **Finques Arco**
 ADMINISTRACIÓN DE INMOBILIARIOS
 010 100 100 100

Otro concepto de gestión inmobiliaria

30 años de experiencia dando soluciones y tranquilidad a nuestros clientes

- Gestión / Administración de comunidades de propietarios
- Gestión / Administración de alquileres
- Compra - Venta

10 años de experiencia dando soluciones y tranquilidad a nuestros clientes
 010 100 100 100

ES VACANCES DE NADAU

Lèu arribaran es vacances de Nadau.... ja les estam desirant.

Celebram es vacances de Nadau a compdar deth dia 24 de deseme.

Cada dia deth Nadau disfrutam d 'ua hèsta diferenta e vo 'la vam a explicar:

Eth dia 24 de deseme celebram era Soca de Nadau, toti es mainatges s 'amaguen ena cramba e quan es pairs les avisen vien peth correr de prèssa e son toti prèsti entà picar damb es garròts. En Catalonha se ditz "caga tió " . Se tuste mentre se cante e dempús se trè era manta qu 'ei metuda dessus dera Soca e toti es mainatges guarden es presents qu 'a cagat, e se meten erosi.

Eth dia 25 de deseme, normauments se dine amassa damb era família e se minge sopa e carn de borit. Aguesta celebracion s 'alongue molti viatges enquiara ora de sopar e se mingen molti torrons.

Dera madeisha manèra passe eth dia 26, londeman dera gran minjada, encara quede un tròc d 'estomac entà ramplir! Quina hartada!

Atau arribam ath dia 31 de deseme que celebram Cap d 'An. Minjam arradim e damb es 12 campanades saludam ar An Nau. Enguan 2015.

Londeman tota era gent ei cansada dera hèsta nocturna e se desvelhen entà minjar un aute còp e celebrar An Nau damb era família. Guaires hèstes!!!!

E... ara fin arribè eth dia 5 de gèr, dia de Reis!! Era net mès demorada per toti! Se mos auem portat ben, es Reis mos portaran presents e senon... Carbon!

Ernest Serra, Sofia Criado, Beatriz Henríquez, Brandon Triñanes y Carla Cadima.

BON NADAU!

ETH CORNÈR LITERARI

LES PRIMERES SETMANES A L'IES D'ARAN

Els dies previs al començament de les classes, jo ja notava un neguit dins l'estómac, ja estava bastant nerviosa. Aniria a un lloc nou, amb molta més gent i més gran. Fins aquest moment jo estava a una escola d'un poble petit, amb una classe de tan sols quatre alumnes del mateix curs, i amb gairebé una sola professora per quasi totes les assignatures. Érem els grans de l'escola i ara tot això canviava de cop, tornàriem a ser els petits, però finalment ens acabariem acostumant.

El primer dia de classe, vaig haver de matinar molt, però tot i la falta de costum, no em va costar massa aixecar-me degut als nervis que tenia. Tot i això vaig esmorzar una mica. Després a tota pressa cap a la parada del bus. Allà vaig trobar-me l'Ainara, una companya més gran que jo, que em va ajudar a situar-me una mica, i va fer que no em sentís sola.

Quan vam arribar a l'institut, no sabíem què fer, així que totes les noies i nois que ens coneixíem vam fer pinya, per a tots era el primer dia d'institut.

Els dies següents gairebé no sabíem què havíem de fer ni on havíem d'anar, però per sort no vam fer gran cosa. Vam fer molta tutoria, on ens explicaven tant el funcionament del curs com de l'institut. Tot això em va servir per conèixer la resta dels meus companys de l'aula, donat que molts ja els coneixia de les colònies d'estiu o festes de Vielha.

La segona setmana ja coneixíem a tots els professors i havíem començat a treballar totes les assignatures, fins i tot d'algunes ja havíem fet proves de nivell.

Arribat aquest moment puc dir que m'agrada l'institut, he fet molts amics i encara que no m'agrada matinar, m'encanta poder tenir les tardes lliures, per poder fer deures i estones de descans.

Per cert, em sembla molt divertit que els canvis de classe siguin amb música.

Ariadna Rodríguez 1r ESO C

“MOJITO” vs. “WhatsApp”

Era una tarda d'aquelles en què estàs asseguda a la terrassa de casa, on no hi fa fred ni tampoc molta xafogor; amb un got de "mojito" ben majestuós, amb menta, sucre de canya, rom negre i gel "pilé". Tot presentat en un got de vidre on s'hi distingeixen tots els components, que t'incita a beure un glop darrere un altre fins que s'acaba el contingut d'aquest i no hi queda més que el gel "pilé" amb els trossets de menta i la palleta de color rosa... però tu segueixes succionant aquella beguda tan bona, pensant que si xuclessis més fort, més substància en sortiria.

Doncs així estava jo, a la terrassa, consumint lentament el meu "mojito", quan de sobte vaig escoltar el xiulet que emet el telèfon mòbil quan arriba un "WhatsApp". Acte seguit tanco els ulls i vull pensar que estic somiant, però no és així. De sobte torna a sonar i entro en un dilema:

-Potser és urgent, segur que és de la feina. L'agafol!

-Si sigués important em trucarien. No l'agafol!

Però de ben poc em va servir la meua consciència, quan em vaig adonar que ja havia despenjat el meu bolso del respall de la cadira i em disposava a agafar el maleït telèfon mòbil. Vaig desbloquejar-lo i vaig obrir la finestreta on hi sortia parpellejant la icona del "WhatsApp".

Hi havia dos missatges de l'inspector d'homicidis. Un d'ells era un arxiu d'imatge.

Vaig clicar i seguidament vaig prémer damunt la imatge per descarregar-la. Mentre esperava, vaig llegir el que havia escrit l'inspector. Amb lletra majúscula i tres signes d'exclamació hi deia:

-TENIM FEINA!!!

Finalment es va descarregar la imatge d'una dona tota ensangonada dins d'una banyera d'on només en sobresortien mig braç i uns cabells daurats com l'or.

Miriam Boya – C.A.S.

UN GAT A LA CIUTAT

Hi havia una vegada un gat....un gat de la Val d'Aran que pujava muntanyes i escalava sense corda. Aquest gat era especial, era únic, tenia alguna cosa que no tenien ni els humans...Era el gat més fort de tots, també esquia i pujava muntanyes per, després, baixar-les esquiant amb la millor neu de totes. Sempre que nevava el gat anava a esquiar i a gaudir, fés el temps que fés, plougués, nevés, fés boira, però el gat pujava sempre a esquiar. Un dia, però, li va passar una cosa molt i molt greu. La seva gata preferida, se'n va anar a viure a la ciutat, una ciutat molt gran. Aquesta ciutat era Barcelona, on no hi havia muntanyes ni neu, simplement hi havia cotxes i molta gent. Ell n'estava enamorat, però ella no ho sabia.

Ella va marxar per poder estudiar a la universitat, ja que a Vielha no n'hi havia. A partir d'aquí es va enfonsar molt. Però al retornar la temporada d'hivern, amb la neu i els esquís al coll, va oblidar la gata que estava estudiant a Barcelona. En arribar la primavera, quan la neu s'anava fonent amb tot el desgel de les valls, el pobre gat va tornar a pensar amb la seva gateta pija de Barcelona.

Per Setmana Santa el gat va agafar les seves potes i va arribar ben viu a Barcelona, amb una gran caminada que portava a damunt. Va preguntar per tot arreu on podia trobar la seva gata preferida, la Cristi, fins que la va trobar dins del Corte Inglés comprant roba de marca.

Ell no sabia com acostar-s'hi per dir-li quelcom, fins que es van trobar cara a cara i els dos es van reconèixer. Van començar una conversa i a explicar-se com havia anat aquell últim any.

Ella es va quedar molt sorpresa en veure'l, ja que sabia que a ell no li agradava la ciutat, el trànsit, el fum, la gent, el moviment constant... Però l'amor no té fronteres. Just aquell dia van anar a sopar a un molt bon restaurant, on tenien pinso del bo. Aquella nit ell s'hi va declarar i li va dir tot l'amor que sentia cap a ella. La gateta es va quedar sorpresa i no va saber reaccionar en aquell moment. El gat en veure que es va quedar tan parada es va posar molt nerviós pensant-se que havia ficat la pota i va marxar. Com que no tenia casa va estar tota la nit donant tómb per Barcelona. La Cristi preocupada, també va estar donant tómb per trobar el gat per demanar-li perdó i dir-li que no havia sabut reaccionar i que ella també l'estimava.

El gat esquiador, desconsolat per tan frustrada situació, seguia vagant sense direcció per la ciutat mentre es feia de dia. De sobte, va sentir un fort clàxon, unes llums cegadores que s'acostaven perillosament cap a ell a tota velocitat, soroll de neumàtic derrapant i, de cop, tot va

començar a lligar. Totes les preguntes trobaven resposta. Tornava a ser el mateix somni, aquell somni que se li repetia de tant en tant d'ençà que es va començar a plantejar renunciar a la seva terra i a la seva passió per traslladar-se a Barcelona per amor a una noieta, la Cristina, aquella noia a qui preferia dir-li gateta, i que s'havia instal·lat a la gran ciutat per estudiar Disseny de moda.

I allà estava ell, suat entre els llençols del llit una nit més, amb l'e nsurt encara al cos, debatent internament, si arriscar-se a tornar-se un home gris i trist amb cara d'oficina, però a prop de la Cristina, o arriscar-se a perdre el contacte amb aquella gateta i seguir sent el rei del mambo dels Pirineus.

Marc Morató, Oriol Bonet, Cristian Pena, Gerard Villadelprat, Alguer Ciurana

El gat del Raval, de Botero

La curiosa vida de un gato

Había una vez un gato negro con ojos naranjas, con tan sólo tres patas y la cola en forma espiral. Vagabundeaba por las calles, siempre, sin saber dónde ir. Era el típico gato que nadie quería en su casa, y al que nadie quería ayudar. Todos lo despreciaban.

Se preguntaba por qué le había tocado vivir esta situación después de ser una mascota ejemplar y sólo recibir palizas por estar en casa esperando la llegada de sus dueños. Hasta que un día, que parecía ser otro más lleno de miseria y tristeza, ante sus ojos frente a su vista ya algo nublada, aparecieron unas manos que posaron un plato del que parecía salir un vapor y asomarse comida...

Miguel Ángel Gorrachategui, Luis Lanza, Pablo Herrera

La rateta presumida

Hi havia una vegada una rateta presumida, aquesta rateta es deia Maria. La pobra Maria mai havia trobat un ratolinet maco i presumit per a què fos la seva parella. Un dia, en una festa de rates, la Maria es va posar el seu millor vestit, el seu millor perfum i el seu millor maquillatge i va marxar cap a la festa disposada a trobar al seu mig formatge i així va ser...

Justament aquella nit va conèixer al ratolinet Juanxo, un ratolinet jove i molt ben plantat. Quan el va veure, va saber que seria la seva parella ideal per a tota la vida. Ell duia posada la seva millor vestimenta de gala i la seva millor colònia, també duia un pentinat peculiar, portava el cabell engominat i posat cap al costat.

El ratolinet Juanxo va fixar-se en la rateta Maria i va decidir anar a demanar-li si era tan amable de concedir-li un ball. Gràcies a aquell gest que va fer el ratolinet, van ballar tota la nit junts; gràcies a aquell ball la rateta i el ratolinet es van conèixer molt i va ser tal la química entre tots dos que no van poder evitar fer-se un petó a la boca. A partir d'aquella nit la rateta Maria i el ratolinet Juanxo van començar viure junts. Al cap d'uns anys van tenir molts ratolinets petits i van ser molt feliços, i van menjar...

Oriol Mestre, Carlos Badia, Àlex Sardà, Sergi Gilart

First Scary Writing Contest for 4th ESO students:

This Year the English language department has organised the first scary writing contest where 4th ESO students wrote a frightening story. We took advantage of the Halloween day so as to get inspired.

Here you are the winners and their awesome stories... Have fun reading and learning English!!!

Ainhoa Vivancos, Kevin Vila, Ares Sentinella and Xavi Sastrada

Alejandro Sánchez, Rubén Vivancos, Lisbeth Mamani and Ariadna Riu

Anna Campàs, Clara Fernández and Joan Carabias

The Mistery of the High School

On the night of Halloween four teenagers called Kevin, Ainhoa, Xavi and Ares wet to the Val d'Aran High School to steal the exams. In the afternoon they stayed in the school and they hid in a closet on the fifth floor.

In the afternoon they get out of the closet and went to the ground floor to catch the staff keys. While they were going down stairs they heard a strange noise, but they did not pay attention to it.

On the second floor, they saw a shadow and when they turned around Xavi wasn't there.

They were looking for Xavi on the second floor, but they didn't find him. They decided that they would look for Xavi after taking the exams. Ares, Kevin and Ainhoa took the janitor's key.

At the end of the corridor they saw somebody, a girl. She was a woman with dark hair and a long white dress. Ares came close to her to ask her what was she doing there at that moment the woman beheaded Ares and She died. Then She went after Kevin and Ainhoa. They ran upstairs, the woman followed them. They hid in the bathroom and they found Xavi dead. They shouted and when they left the bathroom the woman was right there. They ran into the closet and the woman locked them. The next day the teachers found Xavi and Ares coarpses although they couldn't find Kevin and Ainhoa ones.

The high school closed forever and the story tells that if you go there on Halloween night the ghosts of Ainhoa and Kevin will revegeance their death.

Mark, The Evil Spirit

It was a rainy day in Baqueira, two boys were skiing when the ski resort closed. Nobody knew that the boys were in the Manau's ski lift.

It was getting dark and the two boys, John and Mark were very scared. They kept on asking for help but nobody answer them. They tried to jump into the snow but Mark jumped on a frozen rock and he broke his leg. The other boy jumped too to help him. They had an argument because Mark was blaming John as he forgot his mobile phone in the car and they couldn't ask for help. John was angry and pushed Mark into a cliff where he died. John got afraid and left his dead friend and went down the hill.

The storm stopped and the snowplows started working. One of the snowplows run over John and he died at that moment. The snowplow operator didn't realize and kept on working. The next day the tracers found John's coarpse, but Mark's coarpse was never found.

The legend says that Mark never died and that he is wandering through the ski resort.

The silver lake

A family from the Noth California went to a little house near a lake called the Silver lake to spend the holidays. One thing the family didn't know was that in this place horrible things happened.

At eight in the morning, the family arrived there and they took their clothes off. After that, they went out to have a look at the outskirts. The daughters went to the lake to swim and the parents walked around the lake. When the daughters went to the lake they met an old man, who was walking with his dog. The older daughter, who was called Sara, asked him why he was looking at them, and the old man started to shout because he knew that somebody was going to die in the lake. The daughters were scared and run to the house. When her parents arrived they found Sara and the young girl, Claire, crying in the so-fa and they asked what had happened. The girls expalined what had happened to them that afternoon. At midnight, when they were sleeping a scream was heard in the livin-groom and Claire woke up. She thought it was Sara and she went down. She found the front door of the house opened and she tried to turn on the lights, but she couldn't. Suddenly she turned her head around and she saw her mother dead on the floor.

Los alumnos que cursan literatura de 1º de Bachillerato han estado emulando a Garcilaso, Quevedo y Lope de Vega. La mayoría han mostrado un talento inconmensurable, y poseen una gran maestría a la hora de escribir un soneto. Aquí podéis leer las mejores creaciones.

Es muy difícil escribir sonetos...
Es muy difícil escribir sonetos,
aunque no tanto con duro trabajo,
aquí el tercer verso con desparpajo.
Doy fin al primero de los cuartetos.
Empiezo el segundo de los cuartetos 5
sin poder ni un tipo de atajo
en vuestras mentes el soneto cuajo
ya que vuestros cerebros están quietos.
Estos tercetos empiezo muy bien,
aunque difícil se me hace la rima. 10
El primer terceto toca a su fin.
Esta estrofa empiezo con autoestima.
Media de la estrofa acaba también.
El soneto acabo sin ningún fin.
RAFAEL IGLESIAS 1º Bachillerat A

¿Sabías que...?

Incoherente y a su vez discreto
es el contenido de este poema
cuyos versos se expanden sin problema
en los valles del mundo del soneto.
Introduciéndose el primer cuarteto 5
no existe tan intrincado teorema
que aseste en mi serena y mansa flema,
pues el segundo ya doy por completo.
¿Sabías que si estos ya terminé
sabiendo que otro verso por hacer 10
el primer terceto puede acabar?
¿Sabías que este gran reto acepté
sabiendo que no existe tal placer
como el del soneto finalizar?
MARC PÉREZ 1º Bachillerat B

Si un soneto

Si un soneto vas a aprender a hacer,
endecasílabos vas a escribir,
valiente has de ser, no te puedes ir.
Este soneto comienza a crecer.
Los cuartetos se empiezan a cocer, 5
el segundo verso voy a advertir,
de los cuartetos me empiezo a aburrir,
de renacentista voy a ejercer.
Dos estrofas, tercetos han de ser,
a grandioso ritmo avanza el soneto 10
y el primer terceto termina así.
El terceto empiezo con frenesí,
los versos he conseguido coser.
Después de esto no me siento un cateto.
ALVARO ESCOBAR 1º Bachillerat A

La escalera

Todo empieza en aquel lugar de la frontera.
Estaba bajando aquella escalera,
siento como el frío mataba la primavera,
arrancando de mis manos todo lo que tenía.
Recuerdo mis ardientes zapatos de cera, 5
atravesando aquella interminable escalera.
Pensando si recurrir a la fe es lo que él quisiera,
y sacando fuerzas de donde no había.
Desde pequeño me enseñó a luchar cada día,
aprender de lo que más dolía, 10
también asumir a recibir menos de lo que daría.
Pero ahora siento que tu voz ya está afuera.
Ahora que las cenizas han volado de la hoguera,
siento que puedo seguir viviendo con este frío,
y lo único que me queda son mis recuerdos, 15
mi alma y aquella dichosa escalera.
SERGIO HINOJOSA 1º Bachillerat A

**JOSEF AHAM
MOS VISITE**

Eth cornèr des trobadors

Dus alumnes der institut mos han premanit ues recomanacions literàries, que segur que mos agradaran e sorprendran.

EL TERCER GEMELO: aquest libre lo recomani perquè ei fòrça intrigant e a fòrça suspens. Un viatge as començat ja no pòiràs parar perquè ocurrís un hèt darrèr der aute.

EL JARDÍN OLVIDADO: Ei un libre damb fòrça suspens e mistèri, ei escrit en tres temps diferente e a tres capítols enes quaus se resòlen es misteris.

NOCTURNO: Ei fòrça interessant, perquè combine eth terror damb eth mistèri, e te harà entrar en eth mon a un passen es hèts.

LA BIBLIA DE LOS CAÍDOS: Aquest libre ei de ttror e mistèri, mès tanben d'accion e de ficción. Te hèr pasar d'un mon real a un aute d'imaginari.

LOS JUEGOS DEL HAMBRE: EN LLAMAS. Un libre d'aventura e ficción, combine pròves e jòcs, qu'an de realizar es protagonistes.

Albert Hernández, 3au ESO A

Pera sua part, Lourdes Bruna, ua grana lectòra, mos recomane ua trilogía: El corredor de laberinto.

"Recomani aquest libre tàs fans dera ciencia-ficció e dera fantasia. Er argument ei fòrça interessant e eth lenguatge adequat."

El Destello (precuela dera trilogía). Ei un libre fòrça recomenable tàs aficionats, entà informar-se de çò que passèc abans dera istòria.

Lourdes Bruna, 3au ESO A

Benvengut ath Clar. Veiràs qu'un còp ara setmana, tostem eth madeish dia e ara madeisha ora, mos arriben gachs. Un còp ath mes, tostem eth madeish dia e ara madeisha ora, apareish un nau gojat, coma tu. Tostemp un gojat. Coma ves, aquest lòc ei virat per murs de pèira... As de saber qu'aquesti murs se dau-rissen peth maitin e se barren pera net, tostem ara ora exacta. Ar aute costat se tròbe eth laberint. De net, es pòrtes se barren... E, se vòs suberviuèr, pas as d'èster aquíu entà alavetz"

Tot seguis un orde... E, maugrat açò, londeman sone ua alarma. Signifique qu'a arribat quauquarrès mès. Entà estonament de toti, ei ua gojata. Era sua arriba-da vierà acompanhada d'un messatge que cambiarà es nòrmes deth jòc.

CENTRO ESPECIALIZADO EN TECNIFICACIÓN DE DEPORTES INVIERNO VAL D ' A RAN

El CETEH Val d ' Aran es un programa de tecnificación focalizado en los deportes de invierno, que se especializa en detectar talentos deportivos en jóvenes a partir de catorce años. Son disciplinas exclusivas el esquí alpino, el snowboard y el Freestyle.

Los deportistas de categorías SUB-18 (menores de 18 años), residen en el Valle de Aran durante todo el curso escolar, y están establecidos en la Residencia " La Vall Blanca ", en Vielha, junto al instituto.

El equipo está integrado por deportistas principalmente de Cataluña y alguno del País Vasco. El grupo de deportistas actual está formado por los siguientes miembros:

-Eugenia Mateu (LMCE)	-Aingeru Garai (CAEI)
-Miren Miquel (CAEI)	-Marc Pascual (LMCE)
-Nuria Tornero (MLEC)	-Joan Ureña (LMCE)
-Barbara Vives (CAEI)	-Albert Ortega (LMCE)
-Silvia Vila (CANM)	-Marc Tabernero (LMCE)
-Anna Esteve (CEVA)	-Nil Sellas (CANM)
	-Roger Puig (ECA)

(LMCE): La Molina Club d ' esports

(CANM Cerdanya): Club Alpí Nuria Masella Cerdanya

(MLEC): May Luengo esquí club

(ECA): Esquí Club Andorra

Otra parte importante del equipo son los deportistas de la categoría SUB-16 (menores de 16 años), los cuales únicamente residen en el Valle de Aran durante el segundo trimestre del curso lectivo, aprovechando las épocas en que la estación de Baqueira Beret está abierta.

Estar aquí les permite entrenar durante la semana.

El conjunto de deportistas SUB-16 están formado en gran parte por chicos del CAEI (Club Aranès Esports luern) y del CEVA (Club esquí Val D ' Aran) .

La vida de los SUB-18 consiste básicamente en realizar un plan de esquí-estudio, donde se puedan compaginar las dos modalidades. Su rutina diaria consiste en estudiar por las mañanas y entrenar físicamente por las tardes, cuando no hay nieve en pistas. Es un sistema muy sacrificado porque apenas se dispone de tiempo libre.

Durante la pre-temporada, que es el periodo de junio a diciembre, se realizan salidas continuas al extranjero, Suiza, Francia, Austria... para realizar entrenamientos específicos sobre nieve y

Esto conlleva muchas ausencias en el instituto cosa que dificulta muchas veces el seguimiento del curso académico , por lo que las materias optativas se cursan a través de la IOC (Institut Obert de Catalunya) que nos permite trabajar a distancia estemos donde estemos.

Este es un programa que lo definiría como muy entretenido, ya que el esquí es un deporte técnicamente muy difícil donde hay detalles que son los que van marcando la diferencia.

Albert Ortega – 1º Bachillerato

MI EXPERIENCIA

Me llamo Marc Pascual y soy miembro del grupo de alto rendimiento de esquí de tecnificación de la Vall d ' Aran, junto con una serie de compañeros del equipo que son: Marc Tabernero, Nil Sellas, Joan Ureña, Albert Ortega y Aingeru Garay a parte del equipo femenino. Este es mi primer año en el Centro de Alto Rendimiento, que es un centro que combina el esquí con el estudio. Respecto al esquí, tenemos un plan de futuro de unos 6 ó 7 años para estar compitiendo en el circuito internacional. Actualmente tenemos planteado estar entrenando en Baqueira Beret durante los dos años de bachillerato, para después poder entrenar en las diferentes estaciones de esquí tanto españolas como internacionales y empezar a competir en carreras internacionales (que no es lo mismo que el circuito internacional)

Este año ya hemos hecho una muy buena pretemporada yendo a esquiar 3 semanas en los Alpes franceses, con la finalidad de mejorar el esquí base: 2 semanas en Austria (Stubai) y otra semana en Tignes (Alpes franceses), entrenamientos que nos permitirán empezar esta temporada con mucha fuerza porque en Baqueira Beret ya están cayendo los primeros copos.

Marc Pascual – 1º Bachillerato

HESTIVAU DE NADAU: ER ALBUM

